

ska zlata polja, bi bili morali leta in leta izsekavati pragozdove, graditi ceste ter osuševati močvirja. Delo bi bilo zelo zamudno in bi bilo požrlo milijone

in milijone. Vso to delo so opravila tekom poldruga leta tri težka letala in si je prihranilo podjetje samo na obrestih 1 milijon dolarjev.

Marenberg. Dne 5. novembra je naš dol in hrib pokrivala bela snežena odeja. Ni nam še bila zaželjena. Z njiv še nismo vsega popravili, sadno drevje pa ima še polno listja, radi česar je sneg polomil mnogo vrhov in vej zlasti na mladem drevju. Sneg nas sili, da se bomo morali približati. Zato je ravno ob pravem času tukajšnje prosvetno društvo odprlo svojo knjižnico, da si bomo mogli izposojevati knjige za pouk in kratek čas. Na občnem zboru prosvetnega društva je bil z malimi izpremembami izvoljen stari odbor z g. Vinkom Hajncem, posestnikom v Zgornji Vižingi, na čelu.

Polenšak. Dan Vseh svetih je pač edini dan v letu, ko se vsak človek spomni svojih dragih tam na mirnem pokopališču. Ob tem spominu je vsako leto vedno več naših znancev tam na domu miru. Od teh jih hočemo zabeležiti po vrsti one, ki jih je angel smrti poklical pred sodni stol v zadnjih petih mesecih: Gera Zavec iz Polenšaka, stara 87 let; Gera Sešerko iz Zamenc, stara okoli 80 let; Majcen Jakob iz Preroda, občinski revež, star nad 70 let; Julia Rajh, zasebnica iz Braclavec, v objemu 73 let; Ana Tuš iz Polenec, umrla na porodu, zapustivši moža in 4 otročičke, stara 35 let. Njej je sledila enomesečna Lizika Cvetko iz Polenšaka. Razlike pač smrt ne dela, ne prizanaša ne mladini, ne starini, ne bogatašem, ne siromakom. Ob tem spominu mi letos posebno obstane pogled na najnovejših grobovih. Skupaj v enem grobu počivata brata Anton in Franc Lajh iz Lasigovec, ustreljena pred nekolikimi dnevi s strelom iz vojaške karabinke. Bila sta na vasi pri botru v Braclaveh; med njimi je prišlo do prepira in nasledek je bil, da sta se brata Lajh, oba z enim strelom zadeta, ločila od tega sveta. Bila sta še polna življenske nade, stara komaj nad 30 let. Tesno združena v tem življenju, počivata združena tudi v skup-

nem grobu. Še niso utihnili glasovi o tem uboju, že se je vršil pogreb 40letne G. Visenjak iz Stirmeč, ki je pa postala žrtev poskušene samomora vsled zavžitja mišnice. Tudi v bolnici ji niso mogli rešiti življenja. Rajna je bila mila in dobrosrčna žena; obup jo je privedel do tega čina. V mesecu juliju pa se je zastropil s pitjem esenca daleč na okoli znani izvrstni sodar Ivan Šteblih iz Lasigovec. Za te vse umrle naj prosim usmiljenja pri pravičnem Sodniku nežni angel, šestletna Angelca Šteblih iz Polenec, ki je te dni zapustila drage starše, bratce in sestrice in se preselila v nebeške višave. Vsem pokojnim večni mir in pokoj!

Polzela. Marsikdo misli, da pri nas ni nič novega, ker se že dolgo ni nič slišalo o nas. Letos so vinogradniki vsi žalostni. Trgatev je bila precej slaba. — Žalostna vest nas je zadela. Smrtna kosa je pokosila posestnika Jelena Ivana. Bil je krščanski mož in vsakemu v zgled. Nakopal si je bolezen v svetovni vojni. Videlo se je pri njegovem odprtem grobu, da je bil res mož. Sveti mu naj večna luč!

Orlavas pri Braslovčah. Tukaj je umrl in bil pokopan v soboto dne 4. novembra posestnik Matija Povše. Dosegel je visoko starost 78 let. Bil je mož, kakor jih je danes malo. Dober in vzoren gospodar, skrben oče svoje družine, kremitelj značaj, globoko veren, od zgodnje mladosti naročnik »Slovenskega gospodarja« ter drugih katoliških listov, katere je z velikim zanimanjem prebiral. Blagemu in vzglednemu možu naj sveti večna luč! Preostalim pa naše odkrito sožalje!

Nemirni Robinzoni.

Samotni otok.

Pitcairn se imenuje otočec v Tihem Oceanu. Prvič ga je zagledal s krova angleške ladje leta 1767 irski pomorščak Pitcairn in po njem je prejel otok tudi svoje ime. Omenjeni otok se dviga iz morja nekako na sredi med Avstra-

lijo in Južno Ameriko. Po obsegu meri komaj 5 angleških milj (milja 1.524 km) in najvišja višina ima 1000 m.

Radi neverjetno strmega obrežja je mogoč pristanek edino pri povsem mirnem vremenu in še to samo v prav malih čolnih na enem mestu.

O Pitcairnu bi res ne bilo poročati, ako bi ne bila njegova trdnjavska nedostopnost povzročila, da so se zatekli nanj ljudje, gnani od posebnih udarcev usode in so tamkaj tudi našli svojo novo domovino.

Upor na ladji.

Dne 4. aprila 1789 je zapustila angleška bojna ladja »Bounty« pod poveljstvom kapitana Viljema Bligha otok Tahiti v Tihem Oceanu. Vozila je seboj 1015 komadov krušnih drevcev, katere je hotela prepeljati s Tahiti v angleške kolonije v Vzhodni Indiji. Par tednov po odhodu je izbruhnil na ladji upor, katerega je zakrivil kapitan s prestrogim postopanjem napram moštvo. — Upornike je vodil prvi ladijski oficir Christian. Poveljnik in njegovi zvesti so bili premagani, razoroženi in prepuščeni zelo negotovi usodi. Zmagovalci so prisilili kapitana, drugega častnika, zdravnika, botanika (rastlinoslovca) in 15 mornarjev, da so vstopili v čoln, katerega so opremili z jadrni, orodjem, z živili in je slobodno odplul, kam mu je bilo drago. Ladja »Bounty« je odjadrala pod poveljstvom Christiana in je dosegla po par dneh otok Tabuai, ki spada k Rurutu skupini v Tihem Oceanu. Po izvršeni vstaji je znal novi kapitan in njegovi ljudje, da ne bodo nikdar več smeli med civilizirane ljudi. (Vsaka vstaja na ladji se kaznuje neusmiljeno s smrtjo.) Edini izhod upornikov je bil: naselitev na samotnem otoku.

Zopet na potovanju.

Otok Tubuai nikakor ni bil paradiz, kakor so prvotno domnevali vstaši. Radi dveh vzrokov so zapustili mornarji komaj postavljene kočice: domačini so se obnašali skrajno sovražno proti nepo-

nih svot. Pred vsem je omožil Filomeno z njenim starim ljubčekom, Katarino pa z 65letnim kapitanom. Oba moža je zavaroval za visoke svote in sta tudi kmalu umrla. Zavarovalnica je ženam izplačala zavarovalnino. Lahko prisluzeni denar je bil kmalu zapravljen in Sarret je pregovoril oboje vdovi, da sta pohčerrili jetično deklico, katero je trojica s pomočjo mlajšega zdravnika visoko zavarovala. Obe ženski sta spravili zavarovano naglo s pomočjo strupa ter alkohola s poti in visoka zavarovalnina je bila zopet izplačana. Vse je šlo po sreči in denar je kmalu skopnel. Sarret je poneveril nek njemu

»Če ne spremenite naslova,« je rekel Tim, »se ustrelim.«

»Nič ne škoduje,« je rekel slikar ravnodušno, »slika je že gotova.«

Žage še vedno niso zgradili; z zidavo še niti začeli niso. Žagar je denar, ki ga je prejel za zavarovalnino, zaklenil v železen predal, od katerega se ne premakne več. Če mu kdo svetuje, naj že vendar začne graditi žago, postane sirov, kriči, češ, da ga hočejo opehariti in mu ukrasti denar. Najbrž ni več pri zdravi pameti. O njegovem sinu nihče ni ničesar slišal.

Sosedova Lizika se je zelo izpremenila. Tiha in boječa je kar čez noč postala živahna; lišpa se in v nedeljo hodi na ples. Izpremenila se je iz jeze, da jo je Tonče zaradi Bianke tako preziral.

Meni kar nič všeč ni, kar se godi z njo. To ni nič kaj samoraslega, zdravega pri tej njeni veselosti in zabaveželjnosti. Kakor smeh je izbolne duše. Kar pa mi ugaja še manj, je to, da se mladi Čresnik vedno bolj suče okrog nje. Kaj pa namerava ta vihra z lepim dekletom?

Pravi, da hodi za njo zaradi svoje umetnosti, da jo bo slikal. Ne zaupam malopridnežu; gotovo ni eden tistih, ki svoje umetnosti še nikoli niso oskrunili, ki je še nikoli niso usužnjili svojim strastem; imam ga za enega tistih umetnikov, katerim je njihova umetnost le zvodnica. Takih ljudi je dosti med pesniki, slikarji, glasbeniki in gledališkimi igralci. Umetnik mora varovati svojo umetnost, da ostane čista, kakor duhovnik svojo cerkev, učitelj svojo šolo, sicer se tudi pregreši v svoji službi.

Temu Čresniku kar nič ne verjamem, da hoče slikati Liziko samo za to, ker vidi v njej lep model. Večkrat me je sram te nezaupnosti, ker nimam nobenih dokazov za njo. Tedaj si pravim: saj si postal tudi ti že tak žalosten filister, ki se briga za tuje stvari, katere mu prav nič niso mar. Če slika tale Čresnik manjvredne podobe in če ga slučajno hočeš presojevati, tedaj mu povej to v obraz. Kar pa ta Čresnik počne kot zasebnik, ti ni prav nič mar, kajti nisi njegov spovednik, ne varuh, ne sodnik, niti njegov prijatelj. Pusti čenče malenkostnim malomeščam-

**Hočeš srečko brezplačne loterije?
Tedaj si naroči »Naš dom«!**

Klicanim beguncem. Praske in spopadi so bili na dnevnem redu; drugič pa ni bilo na otoku žensk. Uporniki so se spomnili, kako prijazni so bili z njimi domačini za njihovega večmesečnega bivanja na otoku Tahiti. Sklenili so vrnitev na Tahiti, kjer se jim je pridružilo 9 žensk, 8 moških in 10 dečkov. Odjadrali so nazaj na Tubuai, kjer so zgradili celo majhno trdnjavo, ki bi jih naj čuvala sovražnih domačinov in slučajnih tujcev. Sovražnost domačinov je bila tolika, da tudi druga naselitev ni bila dolgotrajna. Treba je omeniti, da so nastali prepiri tudi med Tahitčani, in radi tega je bilo treba prepeljati nezadovoljnejše med kolonisti nazaj v domovino. Ko so ostavili vstaši tretjič ter zadnjič Tahiti, je ostalo Christianu zvestih od nekdanje posadke 8 moških, razen teh se jim je še pridružilo 6 moških in 12 žen s Tahiti.

Pitcairn.

Par tednov so jadrali po Oceanu, ne da bi prav znali, kam se naj obrnejo. Slednjič se je spomnil Christian na samotni ter skalnati otočec Pitcairn, ki mu je bil znan tako na pogled s prejšnje vožnje. On sam je splezal prvi na suho in je sklenil po par urah površne preiskave, da se vsi stalno naselijo na otoku. Spustili so sidro na mestu, kjer je bilo mogoče radi strahovitih valov, in so s časom prenesli vse potrebno in seboj pripeljano iz ladje na samotni otok. Ko je bila ladja prazna, je dal Christian povelje, da jo morajo sežgati in je odvezel vsem možnost, otok sploh kdaj več zapustiti.

Usoda tovarišev.

Med tem ko so iskali uporniki samotno pribežališče in so ga tudi resnično našli, je blodil pravi kapitan Viljem

Bligh z 18 spremljevalci v neznatnem čolnu 3600 milj po Oceanu. Po preteku 48 dni je dosegel naselbino Kupang na otoku Timor pod Indijo. Približno eno leto po upor na »Bounty«, dne 14. 3. 1790, se je vrnil Bligh na holandski ladji na Angleško, kjer je poročal na pristojnem mestu o svojih doživljajih. Na podlagi njegove ovadbe je odposlala angleška vlada bojno ladjo »Pandora« v južno morje, da bi izsledila upornike in jih poklicala na odgovor. »Pandora« pa se je potopila, ne da bi izpolnila poverjeno ji nalogo, v nevarni Torres ožini. Kapitan Bligh je bil leta 1806 imenovan za guvernerja kolonije Nove Južne Valčke v Avstraliji. S svojo strogotostjo je izzval na novem mestu vstajo domačinov in je umrl dve leti za tem vsled ponižanj, čeravno ga je odlikovala Anglija z naslovom admirala.

Paradiž.

Če bi bili izvedeli naseljenci na Pitcairn za udarce usode, ki so obiskali njihove nasprotnike in jih celo uničili, bi bili spoznali v tem zaščito božje roke in bi bili svoje življenje drugače uravnali. Kmalu po naselitvi se jim je godilo sijajno. Ne oziraje se na sadeže, katere so že našli na Pitcairn, so hitro obrodila tudi razna semena, katera so pripeljali s seboj s Tahiti. Treba je bilo le neznatnega dela in že jim je rodila zemlja v preobilici: krušni sad, krompir, banane, sladkorni trs, kokosove orehe ter tobak. Svinje, koze in perutnina so se začeli poditi po otoku. Naseljenci so si napravili iz debel dreves majhne čolnice, ki so jim prav dobro služili pri ribolovu. Paradiž, katerega na Tubuai niso našli, je bil na Pitcairn dosežen. Pa zopet enkrat je bil Adam od Eve pregnan iz raja...

Prvi prepiri in poboji.

Po približno triletnem trajanju rajsko brezskrbnega življenja je zgubil Kvintal, eden od mornarjev z ladje »Bounty«, svojo ženo, ki mu je umrla. Njegovi beli tovariši so prisilili eno od

z njim priseljenih Tahitičank, da je zapustila svojega moža in je pričela s Kvintalom skupno življenje. To brezobzirno postopanje je razburilo do skrajnosti Tahitičane. Polastili so se strelnega orožja in so usmrtili Christiana in enega njegovih tovarišev, ko sta delala na polju, in so ranili povrh še 4 pri življenju ostale Evropejce. Čeravno je bilo s tem krvavim činom zadoščeno maščevalnosti, vendar ni bilo niti misliti na nadaljnje mirno ter bratsko skupno bivanje.

Še nadaljna krivica je bila povod, da se je skrčila majhna naselbina tekom par dni na le nekaj še pri življenju preostalih bitij. Vse moške s Tahiti so poklali. Od tega pokolja so preostali še 4 uporniki, 10 žensk in nekaj otrok.

V tem že itak obupnem položaju je pričel eden od angleških mornarjev, ki je bil svojčas zaposlen doma v žganjarni, pridelovati iz soka »ti« rastline močno in slaško žganje, kar je imelo kot posledico novo in težko zlo med kolonisti. Oba Angleža Koj in Kvintal sta bila skoro neprestano pijana. Prvi je nekoč v popolni pijanosti ter živčni zmedenosti stekel proti obali in se je vrgel s strme skale v morje. Ta nesreča je toliko streznila ter spametovala preostale, da se niso več tako preko mere udajali alkoholu. Pa tudi po iztreznjenju še ni bilo pri kraju z udarci usode.

Oče samotarske naselbine.

Kvintalu, kojega strast je priklicala nad otočane brezmejno zlo, je umrla druga žena. Zahteval je tretjo na tako divjaški način, da je bilo ogroženo življenje njegovih belih tovarišev in so ti sami sklenili, starega tovariša — umoriti.

Še le po izvršeni smrtni obsodbi je zavladal na otoku Pitcairn zopet mir. Eno leto za tem je umrl predzadnji mornar Jonny in je živel od prvotne angleške posadke le še Adams, ali pravilno: Aleksander Smith, ki se je pa prelevil z napredovanjem starosti v pravega očeta otočanske občine. Sv. pismo in še

nom, katerih najljubše in skoraj edino opravilo so čenče, ki morajo imeti majhen hrup, ker v svoji notranjosti ne doživljajo nič velikega. So namreč ljudje, ki postanejo kar otožni, da, ki bi umrli duševne lakote, če bi ne bilo čenč; zato grede čez drn in strn za tujimi strastmi, jih željno požirajo in jih, ko se jih nažró, izbruhajo zopet iz sebe.

Zoprni, pomilovanja vredni ljudje. Hubert, kaj ti vendar ne boš —?

O, Hubert, če hočeš pošteno misliti sam o sebi, si boš rekel: ljubosumen si. Saj ti ni do Šipčeve Lizike, do Erike ti je, ki jo ta navihanec tudi hoče slikati.

Obe deklici hoče imeti na eni podobi. Tako le mi je orisal to z besedami: v ozadju stoji križ z rdečo lučko, Lizika gre s povešeno glavo in s kangljico za olje v roki proti križu; Erika pa kot moderna mestna gospodična začudena gleda za njo iz polmraka v drevoredu. Podobi pa se bo reklo: Srečanje v gozdu.

Niti tajiti ne morem, da ta misel ni pesniška in da je nekaj globokosti v njej. Za slikarja

»Vinjenosti« je nekaj tako resnega, da človeka kar osupne. Bila bi lahko dobra slika, ki bi gledalčevo domišljijo podžgala in mu segla v srce.

Kaj torej hočeš, Hubert? Kadar se rodi nova, dobra umetnina, ves narod nekaj pridobi. Vendar — ne zaupam mu. Zaupam tudi njegovi umetniški resnobi ne. Če bi bila njegova duša polna ljubezni do novega dela, bi temu Čresniku vendar ne prišla v glavo neumna misel, da na vsak način hoče naslikati tudi Padovko. Tej tršasti metli se je res ponudil, da jo bo naslikal. Seveda je mislil pri tem na svojo zbirko. S svojim prijaznim, omamljivim glasom mi je rekel, da mu bo v veliko zabavo, če bo slikal dobro gospo Padovko v »njeni delavni obleki«, da bo pa res veselo, bo že on poskrbel. Draga gospa Padovka gotovo tu in tam rada izpije kozarček žganja; no, tega ji bo že dal. Poleg tega pa ji bo še plačal za vsako uro.

Padovka je najprej poslušala, da je povedal, nato pa je bruhnilo iz nje. Nenadoma se ji je od smeha tako zaletelo, da je bil slikar od glave do nog ves popljuvan in da je ozlovoljen odšel

zaupan denar. Najel je bolj samotno vilo, v kateri je ustrelil upnika in njegovo ženo. Florena in Katarina sta razkrojili trupli obeh ustreljenih s pomočjo neke tekočine in pognojili z razkrojom vrt vile. Vse to se je zgodilo leta 1925. Posestnik omenjene in od Sarreta najete vile je javil oblasti, ko se je preselila od njega morilska deteljičca, da je vohal cele tedne po odhodu posebno močan ter moreč vzduh. Vzduh je bil njemu dokaz, da se je moralo v vili v njegovi odsotnosti zgoditi nekaj strašnega. Policija je rabila na to ovadbo celi dve leti, predno je izsledila ter pripravila za obtožbo vse zločine,

par nabožnih knjig je tvorilo edine učne pripomočke, s katerimi se je lotil pouka naglo se razvijajoče mladine. Učil je naraščaj čitati ter moliti in ga je vzgojil v strahu božjem ter v ljubezni do bližnjega. Skoro vse za življenje važne svetopisemske izreke je znala ta mladež na pamet. In ti izreki so poglani v mladih srcih tako globoke koranine, da so se jih držali njihovi potomci v drugi ter tretji rod.

Smrt očeta in preselitev.

Pred svojo smrtjo je doživel stari Adams obisk dveh ladij. Skoro 20 let je minulo, predno se je ustavila pred otokom ameriška jadrnica. Ameriškemu kapitanu in dvema angleškima kapitanoma, poveljnikoma bojnih ladij, je stari Adams priznal krivdo upora ter je izrazil pripravljenost: povrtni se v domovino na Angleško in se zagovarjati pred vojnim sodiščem. Angleška častnika nista hotela ugrizniti v to že zastarelo jabelko in sta ga pustila kot očeta med kolonisti.

Ko se je usidrala leta 1825 pred otokom angleška bojna ladja, je rotil stari Adams kapitana, naj za božjo voljo vpliva na angleško vlado, da bo preselila 66 duš broječo kolonijo kam drugam. Za vedno se množeče prebivalstvo kmalu ne bo na otoku dovolj rodne zemlje in ne pitne vode.

Leta 1829 je umrl stari Adams. Leta 1831 se je naenkrat pojavil pred otokom angleški parnik in ta je preselil naselbino kljub ugovorom z mladimi in starimi na otok Tahiti.

Domotožje.

Pitcairnčane so sprejeli Tahitčani zelo prijazno. Kraljica Pomare jim je pustila nakazati polja in lahkoživi domačini so bili veseli prirastka. Koj po prihodu v svojo prvotno domovino so začutili Pitcairnčani, da jim je širši svet nekaj povsem tujega in so izjavili z vso odločnostjo, da ne ostanejo na novem domu. Vse prigovarjanje sorojakov je bilo zaman. Njih domotožje je bilo tako globoko, da je umrlo prav kmalu 24

priseljencev. Radi naglega umiranja je bil sklenjen povrat. Marca meseca so jih ponovno ukrcali in avgusta so že bili zopet doma na samotnem otoku.

Zopet prevoz.

Ceravno so doživeli Pitcairnčani s preselitvijo na Tahiti tako bridko razočaranje, se je vzbudila v njih po par zadovoljno prebitih letih bojazen, da se bodo preveč razmnožili in zahteva, da se morajo preseliti. Angleška vlada jim je šla celo tokrat na roko in je izdala za prevoz 193 duš na Norfolško otočje v Tihem Oceanu maja 1856 5 tisoč angleških funtov. Ko se je vozila l. 1858 avstrijska bojna ladja »Novara« okoli sveta, je pristala tudi na otoku Tahiti. Domačini so pripovedovali mornarjem, da Pitcairnčani tudi z najnovejšo domovino niso zadovoljni. In ravno za bivanja avstrijske posadke na Tahiti je prepeljala ameriška ladja od na 219 oseb narasle občine na Norfolk otočju 17 ljudi in sicer može, žene in deco nazaj na skalnato samoto Pitcairn.

Kaj in kako se pa godi tem čudakom, ki se imajo za svoje rojstvo in porast zahvaliti uporu na ladji, v sedanjih gledih tehnik in prometnega napredka tolikanj naprednih časih, ni znano.

Proslava 15 letnice osvoboditve Maribora.

Že mesec dni se vrše priprave za dostojno proslavo zgodovinskih dogodkov, ki so pred 15 leti začrtali mejo Jugoslavije na bivšem Štajerskem. Da se niso takrat našli odločni možje, general Maister, dr. Rosina, dr. Verstovšek ter drugi, ki so ustanovili »Naroni svet« in da se jim niso takrat pridružili navdušeni mladi možje, ki so bili pripravljene s puško v roki braniti našo severno mejo, Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo z Mariborom in njegovim zaledjem. Brez pretiravanja lahko rečemo, da bi bila tudi štajerske Slovence zadela usoda Primorcev, Notranjcev in Korošcev. In

Hočeš srečko brezplačne loterije?
Tedaj si naroči »Naš dom«!

najverjetnejše pa je, da bi v tem primeru postala sploh cela Slovenija (sedaj Dravska banovina), plen Italijanov in Avstrijcev. In Slovenci bi v najkrajšem času izginili kot narod.

V sedanjih težkih časih, ko tarejo ves svet gospodarske težave, prav radi pozablamo na preteklost, ker naše misli le preveč obremenjujejo težave sedajnosti. Zato je prav, da osvežimo spomine na one zgodovinske dni, ki so bili odločilni za našo bodočnost in narodno eksistenco, ki je mogoča samo v okviru velike Jugoslavije, in da proslavimo može, ki so, bodisi z mečem ali s silo svojega duha, pravočasno zavrtili pohlepne sosede.

Pozivamo torej vse Jugoslovane, da se udeležijo proslave in s tem izrazijo hvaležnost in priznanje vsem onim, ki so kakor že koli sodelovali pri obrambi naše severne pokrajine.

Proslava se bode vršila po sledečem sporedu:

V soboto dne 18. novembra, ob pol 19. uri: bakljada po mestu. Zbirališče od Kralja Petra trga proti Tržaški cesti. Ob 20. uri družabni večer v dvorani pri Unionu. Vstop prost.

V nedeljo dne 19. novembra, ob pol desetih dopoldne, se zberejo vsa društva na Glavnem trgu z godbami na čelu, nato je sv. maša za padle borce. Po sv. maši govori in nato razhod.

Vabimo gg. župane vseh občin, da se te velike proslave s svojimi občani v čim večjem številu udeležijo.

V slučaju slabega vremena odpade dne 18. novembra povorka, dne 19. novembra pa sv. maša na Glavnem trgu, ter se bo svečano opravilo vršilo ob 10. uri v stolni cerkvi.

Zveza Maistrovih borcev.

katero je zagrešila trojica: Sarret-Schmidt.

Ovčja volna

»Kluft«

10 dkg . . . Din 13.—
skoraj neraztrgljiva,
za nogavice in sokne.

»Gelbschild«

10 dkg . . . Din 18.—
mehka in izdatna, za
sviterje in jopice.

»Friesiac«

5 dkg . . . Din 10.—
v vseh barvah, pri-
pravna za čepice in
bluze.

»Partijska volna«
5 dkg . . . Din 5.—
ostanki zelo poceni.

C. Büdefeldt

Maribor

Gospodarska ulica 4.

domov, kjer se je hotel umiti in preobleči. Zaradi slabega vedenja sem Padovko moral ošteti; zvečer pa sem ji dal klobaso v dar.

Pomlad je za krepostno vedenje in resnobno ponašanje nevaren čas. Le pogled si našega dobrega prijatelja Boltežarja. Po dolini hodi kakor utelešena samozavest; je eden tistih ljudi, ki vse kroté: svojo okolico, svojo usodo in samega sebe.

Če tak mož skoči čez plot, je to ravnotako žalostno, kakor če se ti zverži tisoč let stara knjiga, ki je vezana v svinjsko usnje.

Boltežar je imel spočetka slikarja na sumu radi deklet pri »Grozdu«; ko pa je videl, da se zanima mladi Čresnik bolj za Šipčevo Liziko in učiteljico Eriko, se je veselo oddahnil in rekel: mladi Čresnik je vendarle brhek fant.

Nato pa ga je zadela nesreča. Tim — moj Tim — se je napotil snubit k »Grozdu«. Tim je bil vedno predrzen porednež, kaj takega pa le nisem pričakoval od njega.

Tim ima večino dni v tednu po dve uri »prosto«. Pri moji hiši ni nikoli toliko dela, da bi branil svojemu služabniku, naj ne bo za dve uri na dan svoj lastni gospod. Boltežar mi je to ljudomilost silno zameril.

»Dobre navade kvarite,« me je pokaral, »kam pa homo prišli, če bo vsak, ki je tu v službi, imel dve uri na dan prostega časa?«

Rekel sem mu, da bi se potem ta naša stara zemlja še vseeno čisto zadovoljna vrtela okrog sonca; mi vsi skupaj se le nikar ne domišljujemo, da so naše zadeve za vesoljstvo tako važne.

Boltežar je zarenčal: če se več ne razumeva, potem je najbolje, da greva zopet narazen.

In res ga cel teden ni bilo več blizu. Medtem pa sem jaz poklical k sebi Tima in sem terjal odgovor od njega zaradi njegovih obiskov pri »Grozdu«.

Rekel sem mu, da v svojem prostem času gre kamor hoče, toda previden naj bo; da so mi povedali, da se vrti okrog ene obeh dvojčic pri »Grozdu«, kar pa vendar res nič ni zanj.

par nabožnih knjig je tvorilo edine učne pripomočke, s katerimi se je lotil pouka naglo se razvijajoče mladine. Učil je naraščaj čitati ter moliti in ga je vzgojil v strahu božjem ter v ljubezni do bližnjega. Skoro vse za življenje važne svetopisemske izreke je znala ta mladež na pamet. In ti izreki so poglani v mladih srcih tako globoke koranine, da so se jih držali njihovi potomci v drugi ter tretji rod.

Smrt očeta in preselitev.

Pred svojo smrtjo je doživel stari Adams obisk dveh ladij. Skoro 20 let je minulo, predno se je ustavila pred otokom ameriška jadrnica. Ameriškemu kapitanu in dvema angleškima kapitanoma, poveljnikoma bojnih ladij, je stari Adams priznal krivdo upora ter je izrazil pripravljenost: povrtni se v domovino na Angleško in se zagovarjati pred vojnim sodiščem. Angleška častnika nista hotela ugrizniti v to že zastarelo jabelko in sta ga pustila kot očeta med kolonisti.

Ko se je usidrala leta 1825 pred otokom angleška bojna ladja, je rotil stari Adams kapitana, naj za božjo voljo vpliva na angleško vlado, da bo preselila 66 duš broječo kolonijo kam drugam. Za vedno se množeče prebivalstvo kmalu ne bo na otoku dovolj rodne zemlje in ne pitne vode.

Leta 1829 je umrl stari Adams. Leta 1831 se je naenkrat pojavil pred otokom angleški parnik in ta je preselil naselbino kljub ugovorom z mladimi in starimi na otok Tahiti.

Domotožje.

Pitcairnčane so sprejeli Tahitčani zelo prijazno. Kraljica Pomare jim je pustila nakazati polja in lahkoživi domačini so bili veseli prirastka. Koj po prihodu v svojo prvotno domovino so začutili Pitcairnčani, da jim je širši svet nekaj povsem tujega in so izjavili z vso odločnostjo, da ne ostanejo na novem domu. Vse prigovarjanje sorojakov je bilo zaman. Njih domotožje je bilo tako globoko, da je umrlo prav kmalu 24

priseljencev. Radi naglega umiranja je bil sklenjen povrat. Marca meseca so jih ponovno ukrcali in avgusta so že bili zopet doma na samotnem otoku.

Zopet prevoz.

Ceravno so doživeli Pitcairnčani s preselitvijo na Tahiti tako bridko razočaranje, se je vzbudila v njih po par zadovoljno prebitih letih bojazen, da se bodo preveč razmnožili in zahteva, da se morajo preseliti. Angleška vlada jim je šla celo tokrat na roko in je izdala za prevoz 193 duš na Norfolško otočje v Tihem Oceanu maja 1856 5 tisoč angleških funtov. Ko se je vozila l. 1858 avstrijska bojna ladja »Novara« okoli sveta, je pristala tudi na otoku Tahiti. Domačini so pripovedovali mornarjem, da Pitcairnčani tudi z najnovejšo domovino niso zadovoljni. In ravno za bivanja avstrijske posadke na Tahiti je prepeljala ameriška ladja od na 219 oseb narasle občine na Norfolk otočju 17 ljudi in sicer može, žene in deco nazaj na skalnato samoto Pitcairn.

Kaj in kako se pa godi tem čudakom, ki se imajo za svoje rojstvo in porast zahvaliti uporu na ladji, v sedanjih gledih tehnik in prometnega napredka tolikanj naprednih časih, ni znano.

Proslava 15 letnice osvoboditve Maribora.

Že mesec dni se vrše priprave za dostojno proslavo zgodovinskih dogodkov, ki so pred 15 leti začrtali mejo Jugoslavije na bivšem Štajerskem. Da se niso takrat našli odločni možje, general Maister, dr. Rosina, dr. Verstovšek ter drugi, ki so ustanovili »Naroni svet« in da se jim niso takrat pridružili navdušeni mladi možje, ki so bili pripravljene s puško v roki braniti našo severno mejo, Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo z Mariborom in njegovim zaledjem. Brez pretiravanja lahko rečemo, da bi bila tudi štajerske Slovence zadela usoda Primorcev, Notranjcev in Korošcev. In

Hočeš srečko brezplačne loterije?
Tedaj si naroči »Naš dom«!

najverjetnejše pa je, da bi v tem primeru postala sploh cela Slovenija (sedaj Dravska banovina), plen Italijanov in Avstrijcev. In Slovenci bi v najkrajšem času izginili kot narod.

V sedanjih težkih časih, ko tarejo ves svet gospodarske težave, prav radi pozablamo na preteklost, ker naše misli le preveč obremenjujejo težave sedajnosti. Zato je prav, da osvežimo spomine na one zgodovinske dni, ki so bili odločilni za našo bodočnost in narodno eksistenco, ki je mogoča samo v okviru velike Jugoslavije, in da proslavimo može, ki so, bodisi z mečem ali s silo svojega duha, pravočasno zavrtili pohlepne sosede.

Pozivamo torej vse Jugoslovane, da se udeležijo proslave in s tem izrazijo hvaležnost in priznanje vsem onim, ki so kakor že koli sodelovali pri obrambi naše severne pokrajine.

Proslava se bode vršila po sledečem sporedu:

V soboto dne 18. novembra, ob pol 19. uri: bakljada po mestu. Zbirališče od Kralja Petra trga proti Tržaški cesti. Ob 20. uri družabni večer v dvorani pri Unionu. Vstop prost.

V nedeljo dne 19. novembra, ob pol desetih dopoldne, se zberejo vsa društva na Glavnem trgu z godbami na čelu, nato je sv. maša za padle borce. Po sv. maši govori in nato razhod.

Vabimo gg. župane vseh občin, da se te velike proslave s svojimi občani v čim večjem številu udeležijo.

V slučaju slabega vremena odpade dne 18. novembra povorka, dne 19. novembra pa sv. maša na Glavnem trgu, ter se bo svečano opravilo vršilo ob 10. uri v stolni cerkvi.

Zveza Maistrovih borcev.

katero je zagrešila trojica: Sarret-Schmidt.

Ovčja volna

»Kluft«

10 dkg . . . Din 13.—
skoraj neraztrgljiva,
za nogavice in sokne.

»Gelbschild«

10 dkg . . . Din 18.—
mehka in izdatna, za
sviterje in jopice.

»Friesiac«

5 dkg . . . Din 10.—
v vseh barvah, pri-
pravna za čepice in
bluze.

»Partijska volna«
5 dkg . . . Din 5.—
ostanki zelo poceni.

C. Büdefeldt

Maribor

Gospodarska ulica 4.

domov, kjer se je hotel umiti in preobleči. Zaradi slabega vedenja sem Padovko moral ošteti; zvečer pa sem ji dal klobaso v dar.

Pomlad je za krepostno vedenje in resnobno ponašanje nevaren čas. Le pogled si našega dobrega prijatelja Boltežarja. Po dolini hodi kakor utelešena samozavest; je eden tistih ljudi, ki vse kroté: svojo okolico, svojo usodo in samega sebe.

Če tak mož skoči čez plot, je to ravnotako žalostno, kakor če se ti zverži tisoč let stara knjiga, ki je vezana v svinjsko usnje.

Boltežar je imel spočetka slikarja na sumu radi deklet pri »Grozdu«; ko pa je videl, da se zanima mladi Čresnik bolj za Šipčevo Liziko in učiteljico Eriko, se je veselo oddahnil in rekel: mladi Čresnik je vendarle brhek fant.

Nato pa ga je zadela nesreča. Tim — moj Tim — se je napotil snubit k »Grozdu«. Tim je bil vedno predrzen porednež, kaj takega pa le nisem pričakoval od njega.

Tim ima večino dni v tednu po dve uri »prosto«. Pri moji hiši ni nikoli toliko dela, da bi branil svojemu služabniku, naj ne bo za dve uri na dan svoj lastni gospod. Boltežar mi je to ljudomilost silno zameril.

»Dobre navade kvarite,« me je pokaral, »kam pa homo prišli, če bo vsak, ki je tu v službi, imel dve uri na dan prostega časa?«

Rekel sem mu, da bi se potem ta naša stara zemlja še vseeno čisto zadovoljna vrtela okrog sonca; mi vsi skupaj se le nikar ne domišljujemo, da so naše zadeve za vesoljstvo tako važne.

Boltežar je zarenčal: če se več ne razumeva, potem je najbolje, da greva zopet narazen.

In res ga cel teden ni bilo več blizu. Medtem pa sem jaz poklical k sebi Tima in sem terjal odgovor od njega zaradi njegovih obiskov pri »Grozdu«.

Rekel sem mu, da v svojem prostem času gre kamor hoče, toda previden naj bo; da so mi povedali, da se vrti okrog ene obeh dvojčic pri »Grozdu«, kar pa vendar res nič ni zanj.